

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IX. Alia ratio desumpta ex dominio Dei in nostras voluntates

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

Diff. 3. voluntate Dei. Unde eam hinc sub brevitate A
art. 3. transcurramus, ut ad alias progrediamur.

§. 2.
S. IX.

Alia ratio desumpta ex dominio Dei in nostras voluntates.

Hanc rationem breviter ac strictim attigimus, impugnando scientiam mediam, & explicando concordiam libertatis cum prædeterminatione; sed fufius modò expendenda est, & magis urgenda.

90. Sic ergo eam propono: Prædeterminare voluntatem est eam applicare ad agendum, seu ad actum determinatum eliciendum: Sed Deus applicat voluntatem ad agendum: Ergo & ipsam prædeterminat. Major patet ex supra dictis: ostendimus enim Deum per concurrere duntaxat simultaneum, non posse applicare causas secundas ad agendum. Minor verò suaderet: Deus habet perfectum dominium in nostram voluntatem, sicut & in alias creaturas, juxta illud Esther 13. *Dominus universerum tu es*: Ergo eam applicat ad agendum. Antecedens est certum, cum dominium Dei fundetur in creatione & conservatione, & voluntas non minùs indigeat à Deo creari & conservari, quàm aliæ res universi. Consequentia verò sic ostenditur. Usus rei est proprius actus dominij, quod idcirco definitur facultas utendi re in omnes usus à lege permittos: *Usus autem alicujus rei, nihil aliud est, quàm applicatio illius rei ad operationem*, inquit S. Thomas infra qu. 16. art. 1. Ergo si Deus perfectum habet dominium in nostras voluntates, eas ad agendum applicat.

90. Confirmatur: Ideo voluntas nostra applicat potentias inferiores ad suos actus, quia est illarum domina & regina, ut docet S. Thomas hinc qu. 9. art. 1. Sed Deus perfectius habet dominium in nostram voluntatem, quàm ipsa in potentias inferiores: Ergo à fortiori debet voluntatem ad agendum applicare.

91. Respondent Adversarij, Deum moraliter applicare voluntatem, ipsam invitando & excitando ad volendum, & operandum, non verò physicè eam præmovendo: sicut, inquit, ipsa voluntas non physicè, sed moraliter movet & applicat potentias inferiores, ratione sympathiæ & colligationis potentiarum in eadem anima.

92. Sed contra primò: Falsum est voluntatem non movere & applicare physicè potentias inferiores, ut Disput. præcedenti art. 1. ostendimus, & apertè colligitur ex D. Thoma 1. p. qu. 82. art. 4. ubi ait: *Voluntas movet intellectum & alias potentias, sicut alterans movet alteratum, & impellens movet impulsam*; quod totum ad motionem physicam pertinet.

93. Contra secundò: Esto voluntas moraliter tantum moveat & applicet potentias inferiores ad suas operationes, ex hoc non rectè colligitur Deum moraliter duntaxat movere & applicare voluntatem ad agendum: Tum quia Deus & voluntas creata non conjunguntur in eodem supposito, nec radicantur in eadem anima, sicut voluntas & potentia inferiores; unde Deus non potest per nudam & solam sympathiam, & absque impressione alicujus virtutis aut motionis, applicare voluntatem ad agendum; sicut juxta aliquorum sententiam, voluntas ratione solius sympathiæ & colligationis, seu radicationis in

Tom. III.

eadem anima applicat potentias inferiores, absque eo quod aliquid reale illis imprimat, & physicè eas immutet. Tum etiam, quia cum Deus perfectius habeat dominium in nostram voluntatem, quàm voluntas in potentias inferiores, & proprius actus dominij, sit usus & applicatio rei, Deus nobiliori & altiori modo, atque adeò physicè, & non solum moraliter, eam movere & applicare debet.

Tertiò: Ex D. Thoma qu. 22. de verit. art. 8. *Sicut voluntas potest immutare actum suum in aliud, ita & multò amplius Deus*: Sed voluntas non solum moraliter, sed etiam physicè seipsam applicat ad agendum, ac movet de uno actu in alium, absque violentia & læsione libertatis: Ergo multò magis Deus id potest. Unde idem S. Doctor ex illo Proverb. 21. *Cor Regis in manu Domini, quocumque voluerit vertet illud*; probat 3. contra gent. cap. 88. solum Deum posse movere voluntatem per modum agentis, id est verè efficienter, ut distinguitur contra motionem moralem, sicut colligitur ex quarta ratione, ubi explicans quid sit moveri per modum agentis, ait: *Dico autem moveri ab extrinseco principio quod moveat per modum agentis, & non per modum finis*. Quare D. Prosper in carmine de ingratis, divinæ gratiæ efficacitatem declarans, docet illam non solis consiliis & suasionibus movere, sed intus immutare ac reformare mentem hominis.

Non hac consilio tantum, hortatuque bonigno, Suadens atq; docens, quasi normam legis haberet Gratia, sed mutans intus mentem, atq; reformans, Vasque novum ex fracto fingens, virtute creandi.

Item Divus Bernardus supra citatus ait, quod *Deus voluntatem applicat operi, & opus explicat voluntati*. Quibus verbis utramque motionem apertè declarat, physicam scilicet, cum dicit quod *voluntatem applicat operi*; & moralem, cum subdit, *& opus explicat voluntati*, id est, convenientiam & bonitatem objecti seu operis ei ostendit, quod ad motionem moralem pertinet.

94. Quartò, Si Deus moraliter tantum posset movere & applicare voluntatem, eamque consiliis solum ac suasionibus excitare, haberet in eam dominium duntaxat politicum & civile, non autem regale & monarchicum; quod videtur absurdum, quia juxta Augustinum, Deus habet cordium inclinandorum omnipotentissimam potestatem, magisque in sua potestate voluntates hominum, quàm ipsi homines, eique volenti saluum facere, nullum humanum resistit arbitrium. Item Scriptura Proverb. 21. ait: *Sicut divisiones aquarum, ita cor Regis in manu Domini; quocumque voluerit vertet illud*. Ubi divinæ voluntati apertè tribuitur vis ad inclinandum & trahendum cor humanum, quocumque voluerit, idque eadem facilitate & suavitate, quæ rivi aquarum humanâ operâ in diversas partes absque ulla violentia feruntur, ut egregiè declarat Caietanus ibidem, his verbis: *Efficaciam simul & facilitatem divine operationis ad inclinandum cor hominis, quocumque Deo placuerit, describit Salomon instar dividens aquam in multos rivulos. Facillima est enim diviso aqua in multos rivulos, eò quod aqua non resistat divisioni. Quemadmodum itaque operatio hominis facillima est efficacie ad dividendum aquam in multos rivulos, nec opus est laborare ad hujusmodi divisionem, quantumvis laborare oporteat ad fa-*